

PŘÍRUČKA
PRO STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL

Politika

Obsah

Shrnutí projektu	3
Jak pracovat s touto příručkou a interaktivní prezentací	4
Úvod do lekce	5
Politická moc	6
Politici	8
Různé vnímání reality	10
Věrohodnost	12
Internet/realita	14
Chování ve veřejném prostoru	16
Zneužití moci	18
Aktivní občanství	20
Politická participace	21
Co můžete udělat?	23
Konec	24
Seznam četby	25
Zdroje	26

Shrnutí projektu

Občanská kompetence má zásadní význam pro aktivní politickou participaci, která je jednou z hlavních součástí dobrého vládnutí a udržitelné demokracie. Politická participace stagnuje zejména ve východní části Podunají. Obzvláště znepokojující jsou apatie a nedostatečný zájem o politiku ze strany mladší populace. Navíc jsme v posledních letech svědky politického vývoje, který má za následek zhoršení demokratických standardů v mnoha částech tohoto regionu. Základním prvkem občanské kompetence je vysoká úroveň mediální gramotnosti. Tu občané potřebují k reflexi sociální reality a vybudování odolnosti vůči negativním mediálním jevům, mezi které se řadí například nenávistné projevy a tzv. fake news.

Hlavním cílem projektu je zlepšit demokratické nadnárodní vládnutí vytvořením mezinárodní observatoře mediální gramotnosti, která funguje na principu spolupráce mezi různými relevantními zainteresovanými stranami. V mnoha zemích Podunají rozvoj kompetencí mediální gramotnosti a aktivního občanství významně zaostává za rozvinutějšími regiony Evropy.

Observatoř poslouží jako mechanismus pro zvýšení mediální gramotnosti a posílení kompetencí občanů, což v důsledku přispěje k rozvoji udržitelné demokracie. Hlavní cílovou skupinou jsou mladí lidé a ti, kteří s nimi pracují. K jejímu posílení observatoř poskytne nástroje určené jak pro mladé lidi, tak pro pedagogy.

V rámci tohoto projektu se vytvoří observatoř mediální gramotnosti, která zpřístupní nástroje pro zkoumání mediálních obsahů, školicí nástroje, poskytne rady v oblasti politiky a klade si za cíl zvýšit mediální gramotnost ve vztahu k dalším občanským dovednostem.

Mezi výstupy patří budování kapacit a školicí nástroje, webové rozhraní a politická doporučení. Aktivity projektu zahrnují mapování postupů a šíření informací, vývoj výukového systému, návrh webových školicích platforem a pilotní testování.

Jak pracovat s touto příručkou a interaktivní prezentací

Milí studenti,

tato příručka slouží jako průvodce interaktivní prezentací na téma „Politika“.

Otevřete si interaktivní prezentaci v novém okně prohlížeče. Pokud pracujete samostatně, otevřete si ji na počítači, nebo si ji můžete promítnout na interaktivní tabuli.

Než začnete pracovat s prezentací, otevřete si nebo vytiskněte tento dokument.

Prezentace obsahuje několik snímků s výukovým materiálem a vizuálním obsahem. Každý snímek si pozorně přečtěte a prohlédněte. Pokud v levém dolním rohu snímku vidíte ikonu písmene „i“, klikněte na ni. Zobrazí se vám další informace nebo příklady, které vám pomohou lépe porozumět dané problematice.

Některé snímky obsahují kromě informační ikony „i“ také interaktivní prvky. Tyto prvky jsou zvýrazněny. Když na ně kliknete, dozvíte se více podrobností (může tam být například audio ukázka, video nebo doplňující informace).

V prezentaci najdete také ikonu zvuku, která značí, že snímek obsahuje zvukový obsah. Slouží také ke ztlumení a opětovnému zapnutí zvuku.

Na další snímek přejdete pomocí šipky směřující vpravo. Pokud se chcete vrátit na předchozí snímek, klikněte na šipku vlevo. Na úplný začátek prezentace se přesunete kliknutím na ikonu domečku.

Pro lepší orientaci v textu se jednotlivé snímky s dalším výukovým materiálem a vzdělávacími prvky zobrazují postupně.

Jelikož se s některými pojmy setkáte pravděpodobně poprvé a měli byste si je zapamatovat, najdete v textu také **definice**. Věnujte pozornost také **zajímavým faktům**.

Popisek k textům v příručce:

ZAJÍMAVÝ FAKT

DEFINICE

Úvod do lekce

Sledujete zprávy v televizi? Jaká témata se probírají nejčastěji? Jací lidé se v nich (kromě moderátorů a reportérů) pravidelně objevují?

V této lekci se budeme zabývat politickými otázkami. Že to není vaše oblíbené téma?

Pokusíme se vám jej ukázat z různých úhlů pohledu. Mimo jiné nás bude zajímat, jak se politici prezentují a jak jsou prezentováni médii, co od nich očekáváme a proč jsou důležití.

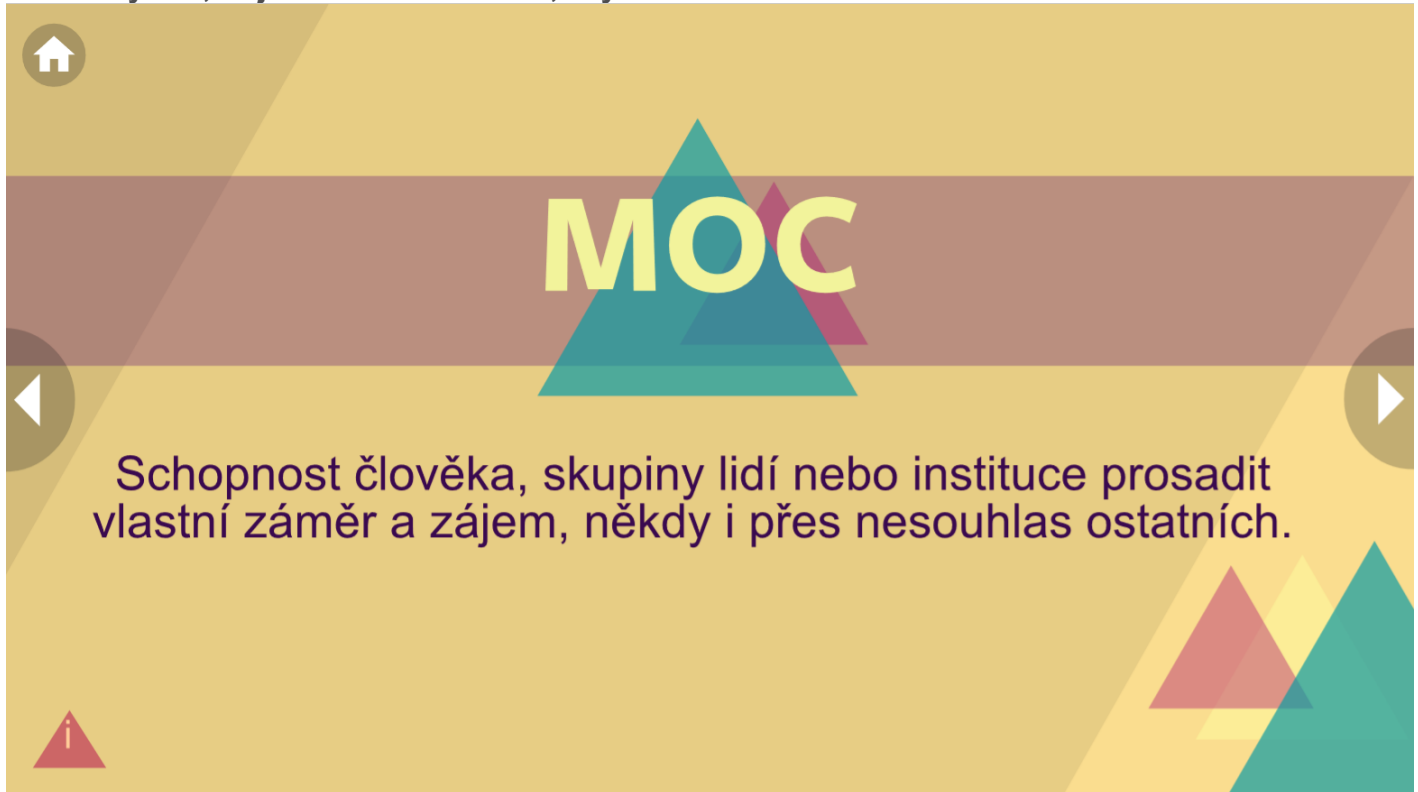
Svět se do značné míry přesunul do online prostředí, kde se nenávistné projevy a fake news, které negativně ovlivňují demokratické prostředí v EU, šíří velmi snadno. Nedílnou součástí aktivního občanství je účast na politickém dění. V online prostředí najdeme i politické strany a organizace. Kdokoli si může na online platformách vytvořit veřejný profil a používat jej ke komunikaci s ostatními uživateli, šíření myšlenek a vyjadřování svých názorů. Video nahrávky politických projevů by vám měly pomoci rozpoznat různé formy politických projevů, jedním z nich je například nenávistný projev. Ve video nahrávkách vám představíme nevhodné chování politiků na veřejnosti s důrazem na předvolební manipulaci potenciálních voličů.

Politická moc

V této lekci se budeme zabývat **politickými otázkami**. Mimo jiné nás bude zajímat, jak se politici prezentují a jak jsou prezentováni médiím, co od nich očekáváme a proč jsou důležití.

Určitě jste se již setkali s konceptem **moci**. Přečtěte si definici na snímku. Koncept moci souvisí s politikou a politickým vlivem.

Co si myslíte, že je moc? Co znamená, když má někdo moc?

Představte si, že máte za úkol vybrat mluvčího třídy.

Než se rozhodnete, měli byste si položit následující otázky:

- ▶ Měl by si učitel jako nejdříve postavená osoba ve třídě vybrat mluvčího na základě vlastního uvážení?
- ▶ Chtěli byste nominovat kandidáty?
- ▶ Chtěli byste volit a mít možnost výsledků ovlivnit?

Kdo by měl mít moc? Komu by měla být svěřena? Je dobře, když rozhoduje pouze jeden člověk, nebo by se na vládě lidu mělo podílet více lidí? Na základě čeho by měli být tito lidé vybíráni?

V čem spočívá mocenský rozdíl mezi totalitním a demokratickým státem?

Klikněte na informační tlačítko a přečtěte si, jak je to s mocí v různých státech.

V každém státě působí lidé nebo instituce, které mají moc.

V totalitních státech je moc v rukou malé skupiny jednotlivců nebo je soustředěna v rukou pouze jednoho člověka.

V demokratických státech mají občané buď pravomoc zvolit si své vládnoucí zákonodárce, nebo pravomoc rozhodovat o legislativě.

Zamyslete se nad výhodami a nevýhodami jednotlivých typů státu.
Zapište si vše, co vás napadne, a diskutujte o tom se svými spolužáky.

Máte zkušenosti s dezinterpretací?

Pokud nedisponujeme ověřenými informacemi přímo z důvěryhodného zdroje, můžeme si být téměř jisti, že se k nám již dostaly nějakým způsobem **pokroucené**. Nevíme, zda a jaká část je pravdivá, nebo jsou založeny pouze na domněnkách a výmyslech. Vzniká tak prostor pro tzv. klepy (nepotvrzené a pokroucené informace, u kterých se jen stěží hledá, co přesně bylo pokrouceno, a koho vinit z následků).

Interpretace = vysvětlení, explikace, prezentace (myšlenek, textu, situace...).

Dezinterpretace = pokroucení informací, vytržení vět z kontextu.

Politici

Role politiků v každodenním životě

Podrobnější popis snímku najdete pod informačním tlačítkem. Zamyslete se nad plněním slibů učiněných v politických kampaních ve vaší oblasti.

Připravte si seznam slibů z nedávných voleb, např. do poslanecké sněmovny nebo zastupitelstev, ve vaší zemi a zamyslete se nad jejich smyslem a splněním. Cílem této aktivity je kriticky zhodnotit a interpretovat sliby z různých úhlů.

Politika ovlivňuje vše, co se v zemi děje, volíme politiky, kteří zastávají různé názory...

Nikdo nedokáže vyhovět všem.

Politik, který bude oblíbený všemi ve společnosti, zkrátka neexistuje. Každý občan posuzuje politika podle jiných kritérií a má jiné požadavky na to, jaký by měl být.

Každý občan (ať už lékař, dělník, manažer nebo truhlář) má právo podílet se na politickém životě. Lidé mají různé potřeby a zájmy. Proto volí své zástupce.

Jak by měl podle vás vypadat ideální politik?

(Nezaměřujeme se na vzhled, ale morální vlastnosti, tedy postoje, chování atd.)

Společnost se skládá z různých skupin lidí, kteří mají různé potřeby a názory.
Například důchodci chtějí vyšší starobní důchody od státu, ekonomicky aktivní zase nižší da

Tyto skupiny jsou obecně zastoupeny politickými stranami.

Každá politická strana prosazuje zájmy sociálních skupin prostřednictvím volených zástupců

Politické strany plní politické funkce, jejichž prostřednictvím určitá sociální skupina získává podíl na moci.

Politici jsou zástupci politických skupin v těchto institucích.

Příklady častých předvolebních slibů:

„Ukončíme korupci a výdaje státního rozpočtu“

„MHD zdarma pro všechny!“

„Byty zdarma pro všechny“

.. ale je možné těmto slibům dostat?

Zkuste si vyhledat předvolební sliby z posledních voleb, např. do poslanecké sněmovny nebo zastupitelstev.
Objevili jste tam nějaké sliby, které považujete za nespílitelné?
Popřemýšlejte o tom

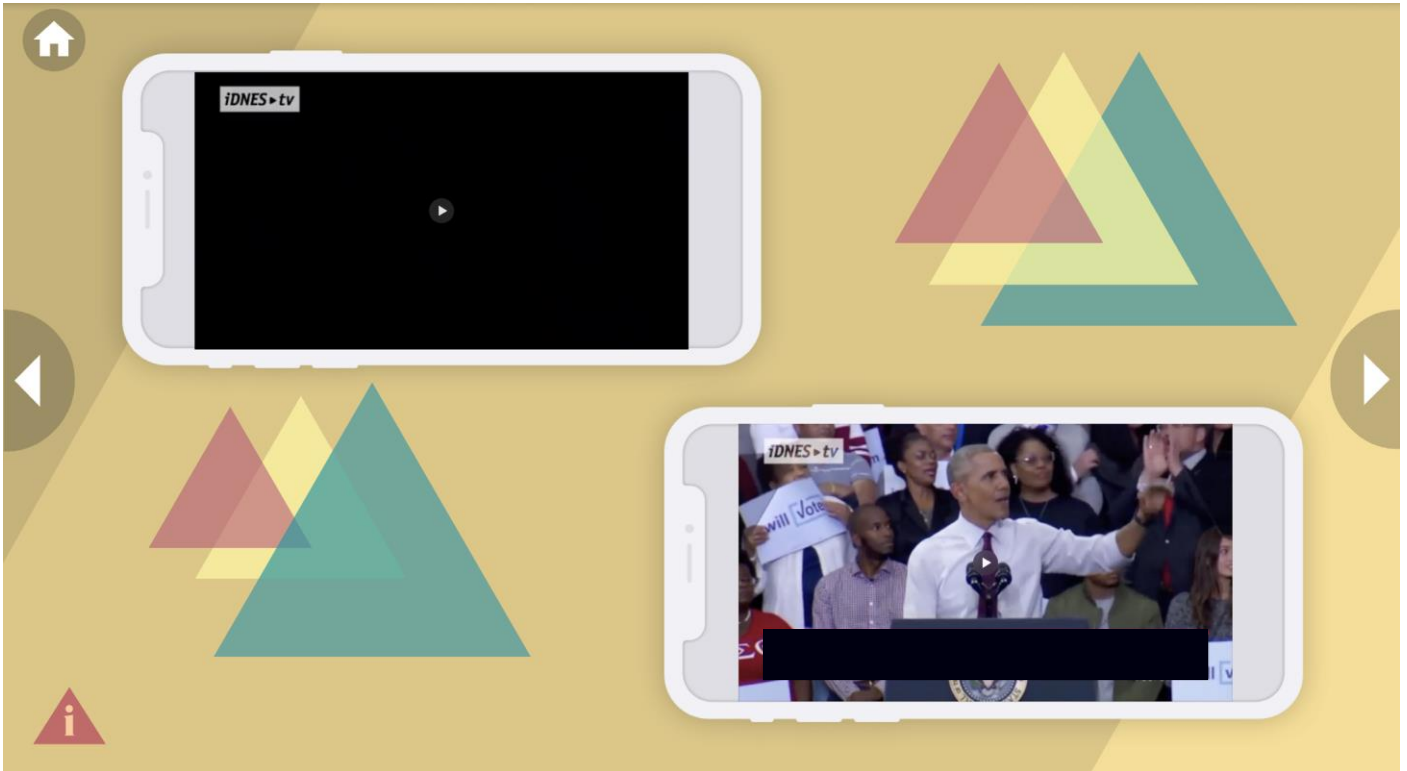
Proč je politici zařazují do svých kampaní?

Různé vnímání reality

Jak by měl podle vás vypadat ideální politik?

Napište 10 vlastností, které by měl mít váš ideální politik.

Nyní si pusťte videa a poté odpovězte na otázky pod snímkem (poznamenejte si odpovědi na papír a diskutujte ve třídě).

Donald Trump

Co jsme se z videa dozvěděli? Co se stalo?

Barack Obama

Co jsme se z videa dozvěděli?

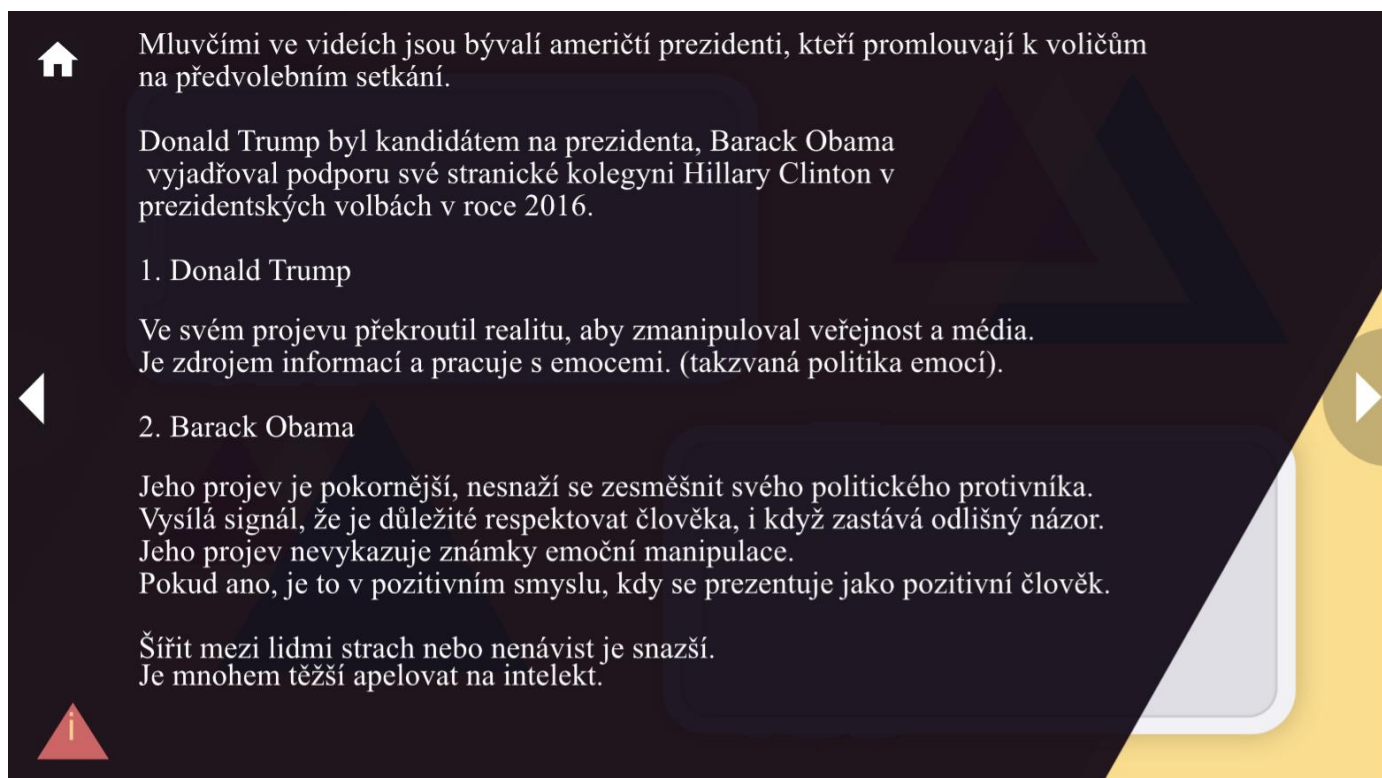
V čem se liší od verze Donalda Trumpa? Proč?

Jaké procento účastníků schůzky s Donaldem Trumpem se dozví totéž co my ve druhém videu?

A kolik z nich tomu uvěří?

Pro koho byly projevy určeny? Kdo projevy poslouchá? Posluchači jsou v tomto případě většinou zastánci stejného názoru jako mluvčí.

Podrobnosti o řečnících vám prozradí informační tlačítko.

Mluvčími ve videích jsou bývalí američtí prezidenti, kteří promlouvají k voličům na předvolebním setkání.

Donald Trump byl kandidátem na prezidenta, Barack Obama vyjadřoval podporu své stranické kolegyni Hillary Clinton v prezidentských volbách v roce 2016.

1. Donald Trump

Ve svém projevu překroutil realitu, aby zmanipuloval veřejnost a média. Je zdrojem informací a pracuje s emocemi. (takzvaná politika emocí).

2. Barack Obama

Jeho projev je pokornější, nesnaží se zesměšnit svého politického protivníka. Vysílá signál, že je důležité respektovat člověka, i když zastává odlišný názor. Jeho projev nevykazuje známky emoční manipulace. Pokud ano, je to v pozitivním smyslu, kdy se prezentuje jako pozitivní člověk.

Šířit mezi lidmi strach nebo nenávisť je snazší. Je mnohem těžší apelovat na intelekt.

Co znamená „sociální bublina“?

Sociální bublina = skupina lidí, kteří sdílí podobný názor na určité téma, zájmy, pohled na svět. Stejně smýšlející lidé spolu komunikují, ale nejsou v kontaktu s lidmi, kteří zastávají názor opačný. Utrvují se tak v přesvědčení, že jejich pohled je správný, jiné názory vnímají jako špatné, nevhodné.

Zamyslete se nad tím a vyhledejte na internetu:

Jaká jsou pozitiva a negativa sociálních bublin?

Věrohodnost

Důležitá věc, kterou občané po politicích požaduje je, aby mluvili pravdu, vyjadřovali se jasně a byli čitelní. Zkrátka byli věrohodní.

Kterému politikovi byste ve vaší zemi nejvíce věřili a proč?

Abychom mohli politika označit za věrohodného, musíme si ověřit, zda mluví pravdu.

Fact-checking = prověření faktického tvrzení, které má za cíl určit jeho pravdivost či nepravdivost. Každý uživatel internetu má možnost provést tzv. user fact-checking, což znamená, že si vyhledává a ověří informace, se kterými se setkal. Je to však velmi náročné na čas a zdroje.

Nás ale také zajímá, jak se politik chová na veřejnosti a jak vyjadřuje své názory. Podívejte se na tento snímek a příklad z České republiky v roce 2021. Prezident republiky se nevhodně vyjadřoval k genderové identitě. **Co si o jeho tvrzení myslíte?**

Na konci června roku 2021 schválil maďarský parlament kontroverzní zákon zakazující šíření materiálů propagujících homosexualitu mezi mladými lidmi. Mnoho evropských zemí to odsoudilo, český prezident Miloš Zeman ne.

Dovedu pochopit homosexuály, lesbičky. Koho ale vůbec nechápu, tak jsou transgender lidé. Jestliže si necháte přeoperovat pohlaví, tak se dopouštíte trestného činu sebepoškozování. Tito lidé jsou mně opravdu bytostně odporní.

Slyšeli jste někdy pojem hate speech, tedy nenávistný projev? Klikněte na informační tlačítko.

Na konci června roku 2021 schválil maďarský parlament kontroverzní zákon zakazující šíření materiálů propagujících homosexualitu mezi mladými lidmi. Mnoho evropských zemí to odsoudilo, český prezident Miloš Zeman ne.

Nenávistné projevy:

Nenávistné projevy jsou hrozbou pro demokratické hodnoty, sociální stabilitu a mír.

Poukázat na nenávistné projevy neznamená omezovat nebo zakazovat svobodu projevu. Znamená to zabránit tomu, aby nenávistné projevy přerostly v něco nebezpečnějšího, zejména podněcování k diskriminaci, nepřátelství a násilí, což mezinárodní právo zakazuje.

ZAJÍMAVÝ FAKT

Něco více o nenávistných projevech:

Žádná mezinárodní právní definice nenávistného projevu neexistuje a charakteristika toho, co je považováno za „nenávistné“, je kontroverzní a sporná. V tomto kontextu se pojmem nenávistný projev rozumí jakákoliv komunikace vyjádřená slovy, písmem nebo chováním, která napadá nebo se pejorativně či za použití diskriminačního jazyka vyjadřuje na účet jednotlivce nebo skupiny na základě toho, kým jsou, jinak řečeno na základě jejich náboženství, etnika, národnosti, rasy, barvy kůže, původu, pohlaví nebo jiné složky jejich identity. Je často zakotven v nesnášenlivosti a nenávisti a tyto pocity také vyvolává. V určitých kontextech může být ponižující a působit rozvratně.

Internet/realita

Napsali jsi někdy na internet něco, čeho jsi později litoval? Co to bylo?

Na videu vidíme politika Václava Klause mladšího, jak je konfrontován s jeho facebookovým příspěvkem, ve kterém píše, že jeho politický protivník Miroslav Kalousek chodí do Poslanecké sněmovny opilý. Z ukázky je patrné, že napsat něco na sociální sítě je jednoduché, ale říct to stejné někomu do očí je mnohem těžší.

Při sledování videa se zaměřte na roli všech 3 osob, zhodnoťte jejich pocity a profesionalitu.

Lidé se na sociálních sítích často cítí velmi silní a mohou **napsat věci, které by v reálném světě nedokázali nikomu říct nebo udělat**. I ve virtuálním světě, je takové chování trestuhodné. Pamatujte, že také na sociálních sítích jsme trestně odpovědní. Je na každém jednotlivci, zda bude někoho urážet, záměrně lhát, šířit dezinformace apod.

Znáte nějaké politické televizní pořady a diskuze a víte, na kterých kanálech se vysílají?

Politici by měli být morálním vzorem společnosti a udržovat její ideály.

Tato myšlenka je bohužel zastaralá. Měli by být morálními vzory, ale nejsou.

Různé sociální skupiny mají od svých zástupců různá očekávání.

Ve videu jste viděli, že tento politik (pan Klaus) lže, je nekonstruktivní a dělá ze sebe hlupáka.

Co si myslíte o politikovi, který takto drze šíří pomluvy na sociálních sítích, ale přitom se nedokáže postavit svému protivníkovi v reálném životě?

Politici jsou zároveň obrazem společnosti, kterou reprezentují. Tato strana měla převážně radikální voličskou základnu. (v tomto případě je evidentní politika emocí).

Politici mohou mít například *poslaneckou imunitu*, která jejich případné stíhání ztěžuje.

Imunita zákonodárců = pravidla, podle kterých není možné trestně stíhat poslance PČR. Imunita se často uplatňuje v projevech zákonodárců, kteří tak využívají své právo svobody projevu.

Chování ve veřejném prostoru

Aby mohly být politické strany úspěšné, potřebují tzv. volební program.

Říká se: nestanovujte si malé cíle. Ale je to vždy pravda?

Co je volební program?

Politické strany nebo jednotlivci chtějí přilákat voliče svým volebním programem a zajistit si tak hlasy. Volební program je **soubor slibů**, které by měly být po volbách uvedeny do praxe.

Chování ve veřejném prostoru

V době, kdy se ucházel o sympatie voličů.

Prezident České republiky se po svém zvolení nebál premiérovi vyhrožovat dřevěnou holí.

Vymyslet volební program je jedna věc, splnit dané sliby druhá.

Chování ve veřejném prostoru

Když se politici ucházejí o přízeň voličů, můžeme vypožorovat, že sami sebe prezentují různými způsoby.

◀ Prezident Zeman například před prezidentskými volbami sliboval, že občany sjednotí. Jindy ale neváhal označit novináře za hyeny.

27. 1. 2013

V době, kdy se ucházel o sympatie voličů.

Prezident České republiky se po svém zvolení nebál premiérovi vyhrožovat dřevěnou holí.

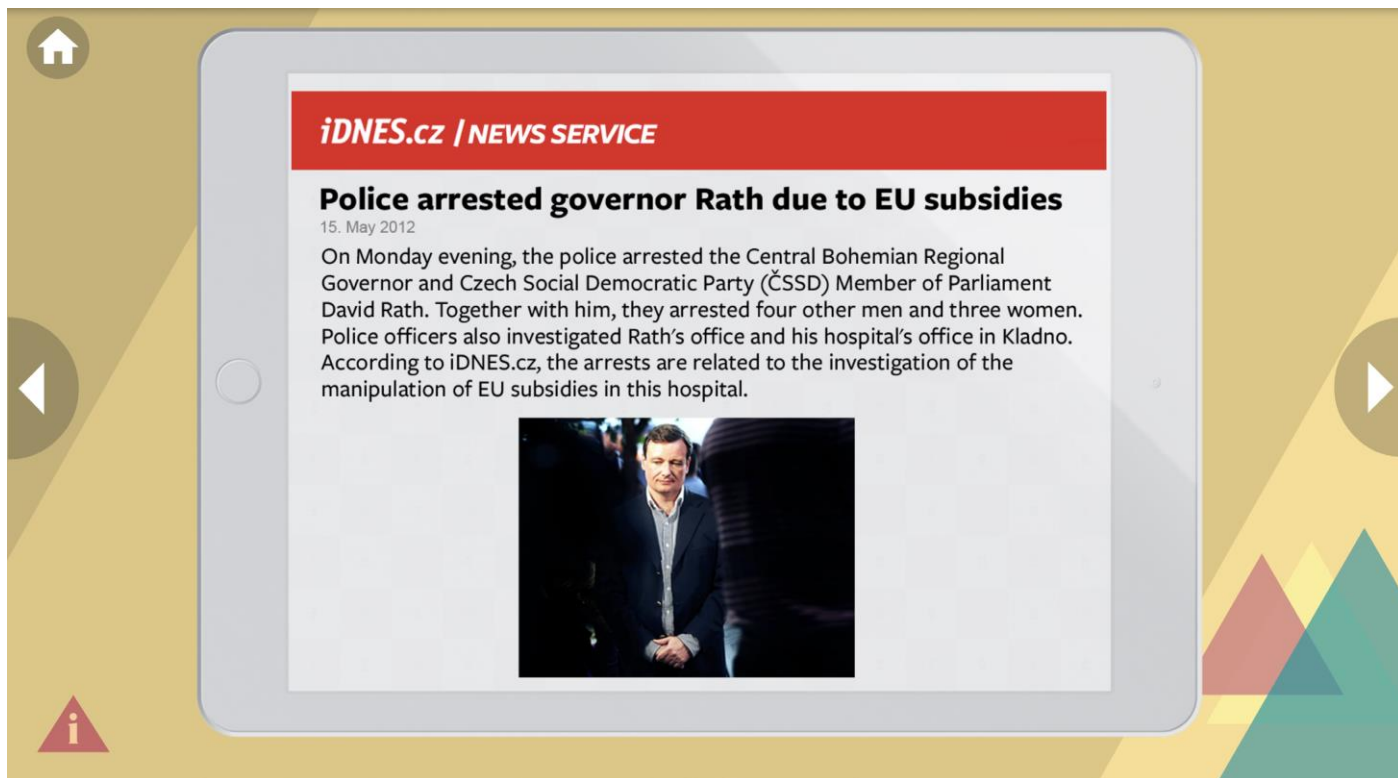

Zneužití moci

Odolat tlakům okolí může být náročné pro každého z nás. Problémy běžného občana v médiích většinou nenajdeme.

Existují však lidé, které veřejnost považuje za velmi zajímavé.

Na snímku vidíte článek z českého online deníku. Je o významném politikovi, který zneužil svou moc a byl přistižen při činu.

Informační tlačítko vysvětluje, kdo je dotyčný politik a za co byl potrestán.

David Rath působil jako hejtman kraje i jako poslanec (působil současně v krajské politice a vládě, což je v ČR možné). V minulosti byl také ministrem zdravotnictví. V České republice je známá osobnost.

Bohužel svou moc zneužil. Přijal úplatek v souvislosti s veřejnou zakázkou na stavbu nemocnice. Byl zatčen, když si v krabici od vína odnášel úplatek ve výši 7 milionů Kč.

Od května roku 2012 je hlavní postavou korupčního skandálu, za který je rok a půl ve vazbě. Soud Rathovi vyměřil trest 8,5 roku vězení a odnětí svobody s dohledem za trestný čin přijímání úplatku v pěti případech korupce a manipulace s veřejnými zakázkami. Státu mělo navíc připadnout téměř 22 milionů korun z majetku, který Rath trestnou činností získal.

ZAJÍMAVÝ FAKT

V roce 2020 proběhly v USA prezidentské volby. Dva hlavní kandidáti byli Joe Biden a Donald Trump. Po sečtení hlasů byl za vítěze voleb prohlášen Joe Biden, ale Donald Trump odmítl volby uznat. Trumpův povolební projev byl v mnoha televizních stanicích přerušen. Častým vysvětlením televizních stanic bylo, že Trump šířil nepravdivé informace.

Měla by mít média v takovém případě možnost přenos přerušit, uvést věci na pravou míru a upozornit na případné nesrovnalosti, nebo by do projevů vůbec zasahovat neměla?

Aktivní občanství

I když náš společenský život přechází rychlým tempem od fyzického k digitálnímu, neznamená to, že bychom se neměli dívat na to, co se děje v reálném životě.

Kdo všechno může ovlivnit to, jak budu/budeme žít? Jak ochránit vesnici/město/stát před nežádoucími vlivy politiky?

- Poznamenejte své odpovědi na papír, diskutujte se svými spolužáky a pokuste se společně najít různé způsoby.

Popřemýšlejte nad odpovědností za hospodaření obce / města / státu. Kdo může ovlivnit to, jak bude vypadat můj/náš život? Jak ochránit vesnici / město / stát před nežádoucími vlivy politiky? (Diskutujte ve třídě a pokuste se najít možné způsoby.)

Místo toho, abyste se zajímali o jejich politiku vedení města nebo obce, možná trávíte čas ve virtuálním prostředí.

Pamatujte, že pokud máme nekvalitní politické zástupce na místní nebo celostátní úrovni, je to naše chyba, protože jsme si je sami zvolili. Lidem vládne taková vláda, jakou si zaslouží. Pokud půjdete k volbám, ovlivníte to, zda budete žít v krásném nebo ošklivém městě. Na politických rozhodnutích se můžete podílet pouhou účastí v demokratické společnosti. Nejhorší, co můžete udělat, je nevolit a nestarat se o to, co se kolem vás děje.

Politika je realizována na různých úrovních. Tomu se říká víceúrovňová správa.

Každý problém se řeší na jiné úrovni podle kompetencí instituce.

Například: malá obec se rozhodne postavit silnici ve své obci, nikoli instituce EU, které rozhodují o mezinárodním právu, politice nebo rozvoji.

Co se stane, když se o politiku nebudete zajímat?
Ve vašem městě neproběhnou žádné renovace a kvalita života v něm poklesne.

Myslíte si, že je to jen chyba starosty?
Odpovědnost nenese jen politik, ale také vy. Protože si lidé volí své zástupce.

Jste zodpovědní za to, jak vaše město vypadá a kdo jej za vás řídí.

Pokud není veřejný prostor kultivován, je privatizován.

Politická participace

JE TO VAŠE BUDOUCNOST

Na snímku vidíte, jak snadno můžete věci změnit. Pokud půjdete k volebním urnám, ovlivníte to, zda budete žít v krásném, nebo ošklivém městě.

Na politických rozhodnutích se můžete podílet pouhou účastí v demokratické společnosti.

Nejhorší, co můžete udělat, je nevolit a nestarat se o to, co se kolem vás děje.

JE TO VAŠE BUDOUCNOST

Podílejte se na zachování demokratických hodnot, protože na tom závisí vaše budoucnost.

Politika ovlivňuje nás všechny. Každý z nás může ovlivnit prostředí a kulturu, ve které žije. Politické klima přímo ovlivňuje to, jak se daří vám, vaší rodině, vašemu městu a vaší zemi. Vědomí, že dokážeme něco skutečně změnit, dodává politice věrohodnost.

Pokud věříte, že můžete svým hlasem něco změnit, nastanou velké změny. Nikdo jiný za vás vaši budoucnost rozhodnout nemůže.

Co mohu dělat, když ještě nemám volební právo? Není zájem o politiku zbytečný?

Co můžete udělat?

Jednotlivec prosadí velké změny jen obtížně, ale může se na procesu aktivně podílet jako důležitá součást skupiny.

Co můžete udělat?

- Zúčastněte se veřejných besed s politiky ve vašem městě.
- Přečtěte si úřední desku vašeho města a nebojte se věcně argumentovat.
- Pamatujte, že se o politice můžete bavit s přáteli. Toto téma není tabu.
- Pokud něčemu nerozumíte, zeptejte se rodičů, učitelů nebo přátel.
- Politika není jen pro elitu, ale pro všechny.

Ovlivněte místní politiku a jděte k volbám!

Konec

Závěr

V této lekci jste se dozvěděli o politice a zejména o politicích. Sepsali jste osobnostní rysy ideálního politika (jaké by měli/neměli podle vás mít).

Potvrdily některé z ukázek v prezentaci to, co jste napsali?

Upravili byste teď svůj seznam? Co na vašem seznamu chybí a co na něm zůstává? Proč?

Na konkrétních příkladech jste viděli, že toto téma a profese není vůbec jednoduché a že povahové vlastnosti jsou neméně důležité než pracovní nasazení nebo všeobecný přehled.

Co jste se ještě naučili? Že se musíte zajímat o politiku, nestydět se o ní mluvit s rodiči nebo se spolužáky. Nezáleží na tom, jestli se vaše názory různí, protože víte, že lidé mají různé potřeby, a proto volí různé politické představitele.

A protože také vy máte potřeby, týká se vás i politika právě teď a zejména v budoucnosti. Vy ji ale ovlivňujete už dnes.

Proto je důležité se o politiku zajímat, vy si totiž uvědomujete, že ovlivňuje ekonomii života a v důsledku i váš osobní život. Aktivně se zapojte, sledujte politické dění a zprávy z domova i ze světa, abyste prosazovali demokratické hodnoty, na které jste zvyklí, a nepošlapávali je.

Seznam četby

Slobodan Vuksanović. (2018) *Politika i ljudi*. Albion Books. ISBN 978-86-89237-33-7.

Marijana Grbeša, prof. dr. sc i Berto Šalaj, prof. dr. sc. (2020). *Ideološki izazov - edukativna brošura i kviz o političkim ideologijama za srednje škole*. UNICEF-a. Webová stránka: [odkaz](#)

Kanál na platformě Youtube: Ideološki izazov: edukativni video o politickim metaideologijama Webová stránka: : <https://www.youtube.com/watch?v=yprslEQ5mS4>

Bayerische Landeszentrale für politische Bildungsarbeit: „ganz konkret – Zeit für Politik“. Webová stránka: <https://www.blz.bayern.de/zeit-fuer-politik-archiv.html>

Klicksafe (2021): *Unsere Tipps fürs Digitale (Über) Leben für Jugendliche*. Webová stránka: https://www.klicksafe.de/fileadmin/media/documents/pdf/klicksafe_Materialien/klicksafe_Infolyer/KMA26_KS_Folder_TIPPSfuersDIGITALEueberleben.pdf

Kanál na platformě Youtube: Bundeszentrale für politische Bildung / bpb Webová stránka: <https://www.youtube.com/user/bpbtv>

Podcast: Bundeszentrale für politische Bildung Podcast: *Was uns betrifft*. Webová stránka: <https://www.bpb.de/dialog/334667/wer-hat-die-wahl>

Podcast: Bundeszentrale für politische Bildung Podcast: *Wer hat die Wahl?*
Gespräch übers Wählen gehen.
Webová stránka: <https://www.bpb.de/dialog/334667/wer-hat-die-wahl>

Literatura

Web

Časté dotazy. *Psp.cz* [online]. Praha: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©2021 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqwhpsqw?k=675&z=12225>

Dezinterpretace. *Prirucka.ujc.cas.cz* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, ©2008–2021 [cit. 2021-05-19]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=dezinterpretace>

Doporučené očekávané výstupy jako metodická podpora pro začleňování průřezových témat do švp a výuky. *Nuv.cz* [online]. Praha: NPI ČR, ©2011–2021 [cit. 2021-07-26]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/doprocene-ocekavane-vystupy-1>

Interpretace. *Encyklopedie.soc.cas.cz* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2018 [cit. 2021-06-01]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Interpretace>

Moje poslední politické vítězství. *ct24.ceskatelevize.cz* [online]. Praha: Česká televize, 2018 [cit. 2021-08-23]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2374930-moje-posledni-politicke-vitezstvi-zeman-chce-byt-pokornejsi-a-vstricnejsi-nazorum>

Podpora pro výuku průřezových témat v základních školách. *Digifolio.rvp.cz* [online]. Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 2015 [cit. 2021-07-14]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=70994&view=3251>

Pojem dezinterpretace. *Slovník-cizich-slov.abz.cz* [online]. Ostrava: ABZ knihy, ©2005–2021 [cit. 2021-08-20]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/dezinterpretace-desinterpretace>

Policie zadržela hejtmana Ratha kvůli eurodotacím. *idnes.cz* [online], Praha: MAFRA, 2012 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/policie-zadrzela-davida-ratha.A120515_083005_domaci_jw

Pozvěte hyeny. *stream.cz* [online]. Stream.cz, 2021 [cit. 2021-06-19]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/domaci-9257/prezident-zeman-nazval-novinare-hyeny-64149602>

Prezident Miloš Zeman a premiér Bohuslav Sobotka. *irozhlas.cz* [online], Praha: Český rozhlas, 2018 [cit. 2021-09-14]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/fotogalerie/6943880?fid=6832704>

RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO GYMNÁZIA. *nuv.cz* [online], 2020 [cit. 2021-05-18]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-gymnazia>

Rathův advokát: Neprokázalo se, že vzal úplatek. Jeho bytostným zájmem bylo budování kraje. *Irozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2018 [cit. 2021-06-28]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zprosteni-ratha-soudem- navrhuj-e-jeho-advokat-roman-jelinek_1803201510_ogq

Stock snímky, obrázky bez autorských poplatků, ilustrace a videa - *iStock* [online]. Calgary: Getty Images, ©2021 [cit. 2021-07-30]. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com>

Strategy and plan of action on hate speech. *un.org* [online]. Organizace spojených národů, 2021 [cit. 2021-08-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/UN%20Strategy%20and%20Plan%20of%20Action%20on%20Hate%20Speech%2018%20June%20SYNOPSIS.pdf>

Svoboda projevu, či právo na fakta? Vypnutí Trumpa v přímém přenosu vyvolalo debatu o roli médií. *Irozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/americke-volby- trump-lez-preruseni-vysilani-etika-novinari-moravec-hvzdala_2011210705_kar

Transgender lidé jsou mi bytostně odporní, prohlásil Zeman. *irozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2021 [cit. 2021-08-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/transgender-lgbt-pride- milos-zeman-partie_2106271235_kro

Úplatky a zmanipulované zakázky. Žalobce navrhl prodloužit Rathovi vězení. *Benesovsky.denik.cz* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, 2020 [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://benesovsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/david-rath-vezeni- trest-20200115.html>

Víte, proč chcete volit stranu XY? Politici využívají chyby našeho mozku. *Idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, 2018 [cit. 2021-07-12]. Dostupné z: https://demagog.cz/politici/41https://www.idnes.cz/technet/veda/omyly-mozku-kognitivni-omyly-manipulace-emoce-fakta.A181003_121715_veda_pka

YouTube

JAK VÁCLAV KLAUS ML. BRUTÁLNĚ SETŘEL OPILCE KALOUSKA.

In: *Youtube* [online]. 17. listopadu 2019 [cit. 2021-06-15].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=RDwkC2w1NW0>.

Kanál uživatele Ales Z.